

Boštjan Jazbec: "Zelo sem zafrustriran, ker ne izkoriščamo vseh potencialov Slovenije"

V sobotni prilogi Dela je bil objavljen daljši intervju z Boštjanom Jazbecem, guvernerjem BS 'o slovenski obsedenosti z NLB, podrejenih in sodiščih, napakah politike, kritikah, ki letijo na Banko Slovenije.' Za tiste, ki verjamejo, da se vloga države začne in konča pri varstvu zakonitosti in privatne lastnine je verjetno pogovor kar prikupen, na trenutke morda celo z guvernerjem sočustvujejo....; za tiste, ki verjamemo, da je naloga države tudi skrb za dolgoročno dobrobit vseh državljanov, pa nekaj umanjka.

V Koaliciji civilne družbe za prenovo SINTEZI-KCD smo prepričani, da je naloga države tudi pametno upravljanje državne lastnine in ne le razprodaja le-te. In ves proces bančne sanacije, tako kot je bil voden v Sloveniji, izpade le razprodaja po najNEugodnejših pogojih. Odločitev, da je treba banke sanirati tako, da se najprej objavlja katastrofične (tudi ponarejene) podatke o njihovem poslovnem stanju, za tem morajo drastično zmanjševati obseg poslovanja in jih nato v časovni stiski prodati, je neodgovorna razprodaja in ne privatizacija.

Guverner se v intervjuju izgovarja na zunanja (EU in EBRD) navodila, čemur je moč pritrditi le delno, saj imamo v neposredni soseščini tudi drugačne zgleda. Na primer, Avstrija je zavrnila razlastitev banke Hypo, ki je za razliko od slovenskih bank resnično imela negativen kapital in njihovo ustavno sodišče je zavrnitev potrdilo.

Žal pa guverner v intervjuju ne pojasni ključne napake pri procesu bančne sanacije, ki je bila zagrešena pri hipotetičnem vrednotenju aktive bank. Vrednotenje so izvedli svetovalci (ne revizorji) podjetij Ernst & Young in Deloitte ter firme za vrednotenje nepremičnin CBRE in Banka Slovenije je pri tem polno sodelovala. Ocenjevalci, ki so med drugim za pregled 8 bank Slovenije zaračunali enako kot so Španiji za pregled 47 bank, so v nasprotju z zakonodajo in mednarodnimi računovodskimi standardi 'izničili' kapital bank in nato globoko podcenjene terjatve in zavarovanja prenesli na 'slabo banko'. Naj navedemo samo primer razvrednotenja delnic Letrike, s katerimi je bil zavarovan kredit. Ko je bila borzna cena 33 evrov, so jih vrednotili na 10,5 evra, nato so delnice prenesli na 'slabo banko' in jih čez pol leta prodali nemškemu Mahleju po 67,1 evra (po 6,4-kratni ceni!). Razlika je za 9 milijoni evrov povečala izgubo banke in za toliko se je znižalo njeno premoženje(?!).

Dejstvo je, da nobena od držav EU ni sprejela take zakonodaje, kot jo je Slovenija, saj bi to pomenilo uničenje kapitalskega trga, kar se je v Sloveniji dejansko zgodilo. Druge države tega niso naredile niti po izdaji Sporočila Evropske komisije 2013 niti po sprejemu podobne direktive junija 2014.

Sanacija bančnega sistema je potekala in še poteka na način, ki nedvomno škoduje slovenskim razvojnim interesom. Nekaj stvari pa je še mogoče popraviti. A brez samokritičnega pogleda nazaj in brez priznanja storjenih napak to ne bo možno. To je tisto, kar v intervjuju manjka. Banka Slovenije bi že zaradi (po naše upravičeno) omajane verodostojnosti in prepotrebne avtoritete bolj samokritično priznala svoj del odgovornosti, ne pa da se guverner v svojem intervjuju kar nekajkrat huduje nad kritikami, ki so jih deležni.